

COLUMN

RAYMOND BLESSING

Niet geven maar nemen

Geef schoolleiding onderwijs terug' was de titel boven een opiniestuk van Nico de Jong, Harry Cox en Paul Wouters in De Volkskrant enige tijd geleden. Mijn reactie daarop zou zijn: je vraagt de schoolleiding niet terug, maar je neemt je verantwoordelijkheid om schoolleiding te zijn. Natuurlijk zijn daarmee niet alle problemen opgelost en zijn ook niet de eisen die aan scholen zijn gesteld minder geworden. Maar je creëert wel zelf een antwoord door je kansen te zien en mogelijkheden te ontwikkelen die al die zogenoemde nadelen en belemmeringen omzetten in je eigen voordeel. Optimale ontwikkeling van de leerling is het ultieme doel van onze onderwijsinstellingen. Dat geldt voor alle sectoren, van primair onderwijs tot en met hoger onderwijs. Gelukkig beseffen we dat allemaal. En ook beseffen we dat het een belangrijke taak van de schoolleiding is om onze professionals, zowel onderwijsgeven- den als ondersteunenden, permanent te inspireren en te motiveren om hun vak nog beter te doen. De taak van de schoolleiding is daarvoor de randvoorwaarden te scheppen. Een goede onderwijsvisie en uitwerking in een beleidsplan dat onderwijs van hoog niveau mogelijk maakt en op de juiste manier wordt uitgevoerd. Alles binnen de missie, visie en identiteit van de school.

Er is geen mooier tijdperk dan anno 2010 om die taak goed te kunnen uitvoeren. Niet alleen de Wet Goed Onderwijs Goed Bestuur maakt dat mogelijk. Maar vooral de mogelijkheden die ons sinds jaren zijn gegeven om de bestuurlijke en management structuur daarop aan te passen. Het is wel een kwestie van willen en doen. Van verantwoordelijkheid willen nemen en samen met alle betrokkenen zorgen voor een duidelijke beleidscyclus. In feite is het leiderschap tonen en als schoolleider – directeur, voorzitter college van bestuur, rector of wat dan ook – het initiatief nemen voor zo'n proces. Alle betrokkenen zullen je er dankbaar voor zijn. En met de juiste dosis inspiratie, richting en ruimte geven, is binnen een schooljaar een op basis van de eigen identiteit, missie en visie een helder en haalbaar uit te voeren strategisch beleidsplan, schoolplan, neer te zetten. Dat een draagvlak geniet van niet alleen alle betrokkenen in de school maar waarbij ook ouders betrokken zijn geweest. Dat leert de ervaring.

Wet of geen wet, regels of geen regels, we zijn het aan de samenleving verplicht ons best te doen om de aan ons toevertrouwde leerlingen te ontwikkelen tot zo goed mogelijke, zelfstandig denkende en handelende mensen met besef van waarden en normen.

De moderne bestuursmodellen van raad van toezicht en (college van) bestuur zijn – zo is mijn eigen ervaring – daar goed op ingesteld. En deze toezichthouders en bestuurders denken en handelen daarnaar. In mijn eigen functie van toezichthouder van een onderwijsinstelling ontmoet ik vele collega's die de ervaringen hiermee met elkaar uitwisselen. Wij beseffen dat onze verantwoordelijkheid naar de samenleving vraagt om gericht toezicht, sparringpartnerschap en werkgeverschap. Wij leren moderne zienswijzen op toezicht en bestuur toe te passen. Zo is recent een belangrijke handleiding 'Toezicht & Werkgeverschap' bij de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI) verschenen als hulpmiddel om ervoor te zorgen dat we de juiste bestuurder in de school hebben en vooral houden. Vanuit de toezichthouderpositie zien wij erop toe dat de bestuurder leiderschap toont en initiatieven neemt om schoolleider te zijn. Om de positie van schoolleider goed in praktijk te brengen en je niet – hoe weerbarstig de praktijk ook is – van de wijs laat brengen.

Raymond Blessing,
voorzitter raad van toezicht Ashram College, Alphen aan den Rijn

